

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. vasario 13 d. Nr. 21RE- (AG-2/06-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Remigijaus Kalašnyko, Ingos Lipnickienės ir Mindaugo Siaurio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjos uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Druskininkų butų ūkis“ atstovui advokatui Vaidui Rakauskui, atsakovės Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros atstovei Sibilei Ramunei Blažei, viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal UAB „Druskininkų butų ūkis“ prašymą dėl Aplinkos projektų valdymo agentūros sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

UAB „Druskininkų butų ūkis“ (toliau – pareiškėja, Projekto administratorius) prašo panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – APVA, Agentūra) 2023-11-30 raštą Nr. APVA-5443 „Dėl išmokėtos valstybės paramos sugrąžinimo (toliau – Raštas). Paaiškino, kad buvo (yra) daugiabučio namo (duomenys neskelbtini) Druskininkai atnaujinimo (modernizavimo) projekto (projekto Nr. ALJS50346) (toliau – ir projektas) administratorius. Dėl daugiabučio namo (duomenys neskelbtini), Druskininkai (toliau – ir Namai) butų ir kitų patalpų savininkų priimto sprendimo nepatvirtinti patikslinto projekto įgyvendinimo investicijų sumos pagal atsakovės pateiktas rekomendacijas, šis projektas liko neįgyvendintas. Raštu reikalaujama pareiškėjos per 3 mėnesius pervesti 12 305,70 Eur sumą (508,20 Eur suma, išmokėta butų ir kitų patalpų savininkams projekto ar jo dalies (investicijų planas ir energetinio naudingumo sertifikatas prieš namo atnaujinimą) parengimo išlaidoms padengti; 1 452 Eur suma, išmokėta butų ir kitų patalpų savininkams projekto ar jo dalies (ekspertizės) išlaidoms padengti; 10 345,50 Eur suma, išmokėta butų ir kitų patalpų savininkams dėl techninio darbo projekto parengimo).

Pareiškėjai taikoma atsakomybė be kaltės, nes ji yra tik projekto administratorius (Namai butų ir kitų patalpų savininkų atstovas), visus sprendimus priima išimtinai tik Namai butų ir kitų patalpų savininkai, kurie atsisakė pritarti patikslintai investicijų sumai, dėl to nebuvo galima įgyvendinti projekto. Pareiškėja už administratoriaus paslaugas atlyginimo negavo.

Pareiškėja, veikdama išimtinai tik Namai butų ir kitų patalpų savininkų naudai ir interesais, su VšĮ „Būsto energijos taupymo agentūra“ (toliau – BETA, Agentūra) 2018-05-23 sudarė Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo sutartį Nr. B6.1-2018-248 (toliau – Sutartis), Namai atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planui (projekto Nr. ALJS50346) įgyvendinti. Dėl techninio darbo projekto ilgalaikio pirkimo (nebuvo pasiūlymų), taip pat rangos darbų nupirkimo CPO LT kataloge (nebuvo pasiūlymų), 2020-06-12 susitarimu Nr. 1 projekto įgyvendinimo terminas buvo pratęstas iki 2020-12-31. Pareiškėjos neteisėtų veiksmų šiame procese ir šiuo laikotarpiu nebuvo. Priešingai, ji skelbė pirkimus, tačiau pasiūlymų iš potencialių rangovų nebuvo gauta. Dar vėliau, 2021-01-06 susitarimo Nr. 2 pagrindu projekto įgyvendinimo terminas buvo pratęstas iki 2021-05-23.

Nesulaukus termino pabaigos (2021-05-23), BETA (kurios teises ir pareigas perėmė atsakovė) pateikė 2021-05-03 raštą Nr. (4)-B2-2724 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų išbraukimo iš einamaisiais metais finansuojamų projektų sąrašų“ (toliau – 2021-05-03 raštas), kuriame nurodė, kad Sutartis su visais vėlesniais pakeitimais yra nutraukiama. Šiuo metu atsakovei pateiktas prašymas atnaujinti Sutartį. Pareiškėja sąžiningai ir aktyviai siekė, kad daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektas būtų įgyvendintas, veikė namo butų ir kitų patalpų savininkų naudai ir interesams.

Rašte reikalaujamos sumos jau yra sumokėtos atitinkamus darbus atlikusiems rangovams: UAB „Terma Consult“ parengė Namu investicijų planą ir atliko energetinio naudingumo sertifikavimą prieš atnaujinimą (modernizavimą). Atlikti darbai perduoti 2018-01-22 bei apmokėti pagal 2018-01-22 PVM sąskaitą faktūrą Nr. 00916, 508,20 Eur sumai; UAB „Projektų rengimo centras“ parengė Namu atnaujinimo (modernizavimo) techninį darbo projektą, kuris perduotas 2019-12-10 perdavimo – priėmimo aktu. Šiam projektui, su atitinkamomis pastabomis, 2019-05-29 aptarimo protokolu Nr. VA08 pritarė Namu butų ir kitų patalpų savininkai. Šie darbai kainavo 10 345,50 Eur; UAB „Darbasta“ 2019-10-31 parengė ir perdavė techninio darbo projekto bendrąją ekspertizę ir jos aktą. Už šiuos darbus sumokėta 1 452 Eur. Visuose darbuose pareiškėja buvo Namu butų ir kitų patalpų savininkų atstovas., t. y. teisės ir pareigos pagal pirkimus kilo ir galėjo kilti tik Namu butų ir kitų patalpų savininkams. Parama pagal Sutarties III dalį galėjo būti skiriama tik tada, kada yra laikomasi šia sutartimi priimtų įsipareigojimų. Iš atsakovės nebuvo nusiskundimų dėl pareiškėjos vykdytos veiklos. Pareiškėja veikė tinkamai bei griežtai laikydamasi Sutarties nuostatų.

Pareiškėja sąžiningai siekdama Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo (toliau – Namų atnaujinimo įstatymas) 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto tikslo bei atsakovei 2023 metais išleidus naujas rekomendacijas dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo investicijų sumos didinimo netikslinant investicinio plano (pagal 2022 m. gruodžio mėnesio rangos darbų technines specifikacijas ir įkainius) bei matydama, kad ženkliai pasikeitė rangos darbų kainos, o pagal prieš kelis metus, kitomis kainomis patvirtintą investicinį planą neatsiranda rangovų, suorganizavo naują Namu butų ir kitų patalpų savininkų balsavimą raštu, tikslu padidinti investicijų sumą netikslinant investicinio plano. Tačiau Namu butų ir kitų patalpų savininkai 2023-02-23 balsavimo raštu (protokolas Nr. 4) nepritarė padidinti investicijų sumai.

Namu butų ir kitų patalpų savininkai (ir tik jie) sprendžia, kaip jiems elgtis su jiems priklausančia nuosavybe, tvarkyti turtą ir kokius sprendimus dėl to priimti. Šiuo atveju pareiškėja veikė aktyviai ir sąžiningai siekdama pagrindinio daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) tikslo – atkurti ar pagerinti daugiabučio namo ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes. projektas nebevyksta dėl Namu butų ir kitų patalpų savininkų išreikštos valios atnaujinimo (modernizavimo). Todėl už paruošiamuosius atnaujinimo (modernizavimo) darbus sumokėtos sumos grąžinimą turi būti reikalaujama iš Namu butų ir kitų patalpų savininkų, o ne iš pareiškėjos.

Rašte nurodyta, kad 12 305,70 Eur valstybės paramos suma turi būti grąžinta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-12-16 nutarimu Nr. 1725 patvirtintų Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) 85 punktu, kuriame nurodyta, kad nepasiturinčio gyventojų teisė į valstybės paramą apmokant kredito draudimo įmoką nustatoma vadovaujantis savivaldybės administracijos išduotomis pažymomis, patvirtinančiomis, kad daugiabučio namo buto savininkas turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą. Pareiškėja nesupranta kaip šis teisinis pagrindas susijęs su ja ir (ar) jos netinkamai vykdytais veiksmais. Teisinis pagrindas yra nesusijęs su nagrinėjama situacija ir net negalima numanyti, kokiu teisiniu pagrindu yra reikalaujama ne Namu butų ir kitų patalpų savininkų, o jų atstovo – pareiškėjos grąžinti Namu atnaujinimui (modernizavimui) skirtą valstybės paramą. Vien šis argumentas patvirtina, kad Raštas yra neteisėtas ir nepagrįstas, neatitinkantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, administraciniame sprendime nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei motyvus (b. l. 1–6).

Papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose pareiškėja, be kita ko, nurodo, jog 2023-12-29 kreipėsi į Agentūrą siekdama atnaujinti sutartį ir projektą. Akcentavo jog byloje nėra įrodymų apie pareiškėjos neteisėtus ar netinkamus veiksmus. Pareiškėja nuosekliai siekia ir mano, jog egzistuoja galimybės tęsti ir vykdyti minėto daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą (b. l. 138–143).

Komisijos posėdyje pareiškėjos atstovas palaikė skundą ir prašė Komisiją jį tenkinti.

Agentūra prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad paskelbus kvietimą teikti paraiškas daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-09-23 nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (toliau – Kvietimas), BETA, nuo 2017-11-01 iki 2018-02-01 priėmė paraiškas daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) su Daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planu, parengtu pagal paraiškos teikimo metu galiojančią Daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) investicijų plano rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009-11-10 įsakymu Nr. D1-677, suvestinę redakciją. BETA 2018-03-14 įsakymu buvo sudaryta einamaisiais metais finansuojamų atnaujinimo (modernizavimo) projektų sąrašas, kuriame buvo ir pareiškėjos projektas. Pareiškėja su BETA 2018-05-23 sudarė Sutartį dėl Namų atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo. Abi šalys 2020-06-12 pasirašė papildomą Susitarimą Nr. 1 „Dėl 2018-05-23 Valstybės paramos sutarties Nr. B6.1-2018-248 pakeitimo“ Nr. B6.1-2020-662 (toliau – Susitarimas Nr. 1), kuriuo pratęsė projekto įgyvendinimo terminą iki 2020-12-31. Pareiškėja aktyvia siekė pratęsti projekto įgyvendinimo terminą ir toliau vykdyti projekto įgyvendinimą. Taip pat šalys 2021-01-06 pasirašė Susitarimą Nr. 2 „Dėl 2018-05-23 Valstybės paramos sutarties Nr. B6.1-2018-248 pakeitimo“ Nr. B6.1-2021-19 (toliau – Susitarimas Nr. 2), kuriuo sutarė, jog projektas bus įgyvendintas ne vėliau kaip iki 2021-05-23, o esant objektyvioms aplinkybėms, jis galėjo būti pratęsimas, bet ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki 2023-01-01. Pareiškėja, pakartotinai, aktyviais veiksmais siekė pratęsti projekto įgyvendinimo terminą ir toliau vykdyti projekto įgyvendinimą.

BETA 2021-05-03 raštu informavo pareiškėją, jog Projektų administratoriui pažeidus Sutarties 3.11 papunkčiuose nurodytas projekto vykdymo tvarkos sąlygas, Agentūra, vadovaudamasi Sutarties 6.4.2 ir 6.4.2.1 papunkčiais, vienašališku sprendimu nutraukia Sutartį. Šio sprendimo pareiškėja neskundė. Pareiškėja iki 2021-05-03 nenupirko rangos darbų, kas leido manyti, jog projektas nebus baigtas per likusias 20 d. iki projekto įgyvendinimo termino pabaigos. Be to, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020-07-01 įsakymu Nr. D1-405 buvo paskelbtas naujas kvietimas iki 2021-06-01 teikti paraiškas atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus. BETA direktoriaus 2021-05-25 įsakymu Nr. B3.3-27 „Dėl valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo sutarties ir išbraukimo iš einamaisiais metais finansuojamų projektų sąrašo“ (toliau – 2021-05-25 įsakymas) buvo nuspręsta išbraukti projektą iš finansuojamų projektų sąrašo. Apie tai pareiškėjas buvo informuotas 2021-06-01 raštu Nr. (4)-B2-3384, kuriuo taip pat paaiškinta, kad sprendimas gali būti skundžiamas, o siekiant ateityje atnaujinti (modernizuoti) daugiabutį namą, atnaujinimo (modernizavimo) projektas turės būti teikiamas pagal aplinkos ministro paskelbtą naują kvietimą. Pareiškėja savo teisėmis nepasinaudojo ir sprendimo neskundė.

Pareiškėja 2022-02-02 raštu informavo Agentūrą, jog Namų butų ir kitų patalpų savininkai 2021-12-01 balsavimo raštu metu pritarė naujai parengtam Investicijų planui, kuris bus teikiamas būsime IX kvietime bei pateikė balsavimo raštu protokolą Nr. 45. Pareiškėja IX kvietimo metu su paraiška į Agentūrą nesikreipė. Agentūros Pastatų energinio taupumo (toliau – PET) direktorius 2023-11-30 įsakymu Nr. T4-132 „Dėl valstybės paramos lėšų susigrąžinimo“ (toliau – Įsakymas), vadovaujantis Taisyklių 85 punktu (techninė klaida, turėjo būti nurodytas 97 punktas), nustatė, jog valstybės parama (12 305,70 Eur) turi būti gražinta į valstybės biudžetą. Agentūra Raštu informavo pareiškėją, kad per 3 mėnesius privalo gražinti išmokėtą 12 305,70 Eur valstybės paramos lėšų sumą.

Agentūra sutinka su skunde pateikta pastaba ir paaiškino, jog Rašte buvo padaryta techninė klaida ir vietoje Taisyklių 97 punkto buvo įrašytas senos redakcijos Taisyklių 85 punktas, kuris taip pat galiojo Kvietimo teikti paraiškas metu. Po Taisyklių pakeitimo, 85 punktas, suteikiantis teisę

Agentūrai priimti sprendimą dėl išmokėtų ir (ar) permokėtų lėšų sugražinimo, buvo perkeltas į 97 punktą. Ši klaida Įsakymo turiniui įtakos neturi ir tikslų nekeičia, reikalavimas gražinti valstybės paramą į valstybės biudžetą lieka galiojantis. Be to, Agentūros Pastatų modernizavimo departamento direktorius 2023-01-30 įsakymu Nr. T4-6 „Dėl techninės klaidos ištaisymo PET departamento direktoriaus 2023-11-30 įsakyme“ (toliau – 2024-01-30 įsakymas) ištaisė techninę klaidą.

Agentūra dėl pareiškėjos atsakomybės paaiškino, jog Projekto administratorius organizuoja projekto parengimą, įgyvendinimą ir finansavimą bei kitus būtinus veiksmus. Pagal Taisyklių 6 punktą Sutartį sudarė Agentūra ir Projekto administratorius. Pagal Namų atnaujinimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas – daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrija, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotas asmuo arba pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.84 straipsnį paskirtas daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administratorius. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimu pareiškėja buvo įgaliota būti Projekto administratoriumi, todėl ji atsakinga už veiksmų neatlikimą ar netinkamą atlikimą ir šiuo atveju dėl valstybės paramos gražinimo būtina kreiptis į pareiškėją, o ne į butų ir kitų patalpų savininkus. Be to, Projekto administratorius yra susipažinęs su valstybės paramos teikimo, gražinimo ir kita teisės aktų nustatyta daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) tvarka, todėl sustabdant, nutraukiant projektų įgyvendinimą privalo numatyti ir atsirandančią prievolę gražinti išmokėtą valstybės paramą.

Pareiškėją ir Agentūrą sieja viešojo administravimo santykiai ir tarp šių šalių atsirado viešosios teisės reglamentuojami santykiai. Butų ir kitų patalpų savininkai 2018-01-26 protokolu Nr. 6 įtvirtino, jog namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto parengimo organizavimas ir administravimas ir (ar) jo įgyvendinimas, ir (ar) finansavimas vadovaujantis patvirtintu namo atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planu, pavedamas pareiškėjai. Taigi, butų ir kitų patalpų savininkus bei Projekto administratorių sieja pavedimo teisiniai santykiai (CK 6.756 – 6.765 straipsniai). Taisyklės nenumato išimčių bei aplinkybių kada neįgyvendinus projekto valstybės paramą galėtų pasilikti Projekto administratorius. Tai, kad pareiškėja privalo gražinti suteiktą valstybės paramą, patvirtina ir teismų praktika, kurioje laikomasi nuostatos, kad, jei projektas neįgyvendintas per Taisyklėse nustatytą projekto įgyvendinimo laikotarpį ir neįvykdytos Taisyklių 3 punkte nustatytos sąlygos, Agentūros sprendimas įpareigoti Projekto administratorių gražinti valstybės paramą yra pagrįstas ir teisėtas. Raštas tinkamas, t. y. priimant sprendimą buvo vadovujamasi 97 punktu (per klaidą įrašytas 85 punktas), įvertintos faktinės aplinkybės ir taikytinos teisės aktų nuostatos (b. l. 92–102, 137).

Komisijos posėdyje Agentūros atstovai palaikė atsiliepimo argumentus ir prašė pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Byla nutrauktina.

Remiantis į bylą pateiktais dokumentais, nustatyta, jog 2018-01-26 Namų butų ir kitų patalpų savininkų balsavimo raštu protokolu Nr. 6 Namų savininkai nusprendė patvirtinti Namų atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planą bei namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto parengimo organizavimą ir administravimą ir (ar) jo įgyvendinimą, ir (ar) finansavimą pavedė pareiškėjai (b. l. 37–40).

Siekiant didinti daugiabučio namo energinį efektyvumą, pareiškėja, veikianti pagal Namų butų ir kitų patalpų savininkų 2018-01-26 susirinkimo protokolą, su BETA 2018-05-23 sudarė Sutartį Namų atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planui Nr. ALJS50346 įgyvendinti. Pagal Sutarties 2.9 papunktį projekto įgyvendinimo terminas – 24 mėnesiai nuo šios sutarties įsigaliojimo dienos iki statybos užbaigimo akto surašymo dienos Statybos įstatymo nustatyta tvarka. Projektas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip 2020 m. gegužės mėn. Projekto įgyvendinimo terminas gali būti pratęsiamas, bet ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki 2023-01-01, projekto administratoriaus ir Agentūros susitarimu, kuriuo keičiama Sutartis (b. l. 9–19, 103–113).

Pareiškėja ir BETA 2020-06-12 sudarė Susitarimą Nr. 1, kuriuo pratęsė Sutarties 2.9 papunktyje nurodytą projekto įgyvendinimo terminą, šalims susitariant, kad projektas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip iki 2020-12-31 (b. l. 21, 114). Taip pat abi šalys 2021-01-06 sudarė

Susitarimą Nr. 2, kuriuo, be kita ko nustatė, jog projektas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip iki 2021-05-23 (b. l. 22–25, 115–118).

Beta 2020-01-24 raštu Nr. (4)-B2-662 informavo pareiškėją, jog, vadovaujantis Taisyklių 45 punktu, Namų butų ir kitų patalpų savininkams, atstovaujamiems pareiškėjos, suteikta valstybės paramos dalis (10 345,50 Eur) apmokėti išlaidas projekto dalies – techninio darbo projekto parengimui (b. l. 58). Taip pat Beta 2020-02-10 raštu Nr. (4)-B2-1039 informavo pareiškėją, jog vadovaujantis Taisyklių 45 punktu, Namų butų ir kitų patalpų savininkams, atstovaujamiems pareiškėjos, suteikta valstybės paramos dalis (1 452 Eur) apmokėti išlaidas projekto dalies – techninio darbo projekto ekspertizės parengimui (b. l. 45).

BETA 2021-05-03 raštu informavo, be kita ko, Namų savininkus, jog projekto administratoriai – įgyvendinantys projektus pažeidė valstybės paramos teikimo sutarčių (toliau – Sutartis) 3.11 punkto papunkčiuose nurodytas projekto vykdymo tvarkos sąlygas, ir Agentūra vienašališku sprendimu nutraukia 1 lentelėje (34 eilėje įrašytas pareiškėjos administruojamas projektas), nurodytų projektų Sutartis, kurios laikomos nutrauktomis suėjus 10 darbo dienų terminui nuo šio pranešimo/sprendimo gavimo dienos (b. l. 28–31).

BETA direktorius 2021-05-25 įsakymu, atsižvelgdamas į tai, jog projekto administratoriai, pasirašę Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo sutartis (toliau – Paramos sutartis) tinkamai nevykdo sutarčių ir pažeidė sutarties 3.11 papunktį, nusprendė nutraukti Paramos sutartis ir išbraukti 1 lentelėje (4 eilėje yra pareiškėjos administruojamas projektas) nurodytus daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektus iš finansuojamų projektų sąrašo (b. l. 119–121).

BETA 2021-06-01 raštu informavo pareiškėją apie Agentūros priimtą sprendimą išbraukti Namų atnaujinimo (modernizavimo) projektą iš finansuojamų projektų sąrašo (b. l. 123–124).

APVA PET departamento direktorius, vadovaudamasis Taisyklių 85 punktu, 2023-11-30 priėmė Įsakymą, kuriuo nustatė, jog Namų savininkams, atstovaujamiems pareiškėjos, per taisyklėse nustatytą terminą neįgyvendinusiems projekto, BETA direktoriaus įsakymu išmokėta valstybės parama turi būti gražinta į valstybės biudžetą. Gražintinų lėšų, 12 305,70 Eur suma, sudaro: 508,20 Eur projekto parengimo projekto ar jo dalies (Investicijų planas ir energetinio naudingumo sertifikatas prieš namų atnaujinimą) parengimo išlaidoms padengti; 1 452 Eur projekto parengimo projekto ar jo dalies (ekspertizės) išlaidoms padengti; 10 345,50 Eur projekto parengimo projekto ar jo dalies (techninio darbo projekto) išlaidoms padengti. Šiuo įsakymu PET direktorius pavedė, be kita ko, Administravimo skyriaus specialistui išsiųsti registruotu paštu raštą dėl išmokėtos valstybės paramos susigrąžinimo (b. l. 129–130).

APVA Pastatų modernizavimo departamento direktorius 2024-01-30 priėmė įsakymą, kuriuo ištaisė techninę klaidą PET direktoriaus 2023-11-30 priimtame Įsakyme ir preambulėje – vietoje nurodyto Taisyklių punkto „85“ įrašant „97“ (b. l. 131–132).

APVA Raštu informavo pareiškėją, jog įvertinusi pareiškėjos neįgyvendinto Namų projekto dokumentus, vadovaudamasi Taisyklių 85 punktu, priėmė sprendimą dėl išmokėtos valstybės paramos lėšų sugrąžinimo į valstybės biudžetą. Projekto įgyvendinimo administratorius turi sugrąžinti išmokėtą 12 305,70 Eur sumą, kuri susideda iš: 508,20 Eur projekto parengimo projekto ar jo dalies (Investicijų planas ir energetinio naudingumo sertifikatas prieš namų atnaujinimą) parengimo išlaidoms padengti; 1 452 Eur projekto parengimo projekto ar jo dalies (ekspertizės) išlaidoms padengti; 10 345,50 Eur projekto parengimo projekto ar jo dalies (techninio darbo projekto) išlaidoms padengti. APVA prašė Projekto administratoriaus išmokėtą valstybės paramą per 3 mėnesius nuo šio pranešimo gavimo dienos, pervesti į VIKSVA sąskaitą 2023-11-30 (b. l. 7–8, 26–27).

Ginčas kilo dėl Agentūros Rašto, kuriuo pareiškėjos prašoma per 3 mėnesius nuo šio pranešimo gavimo dienos gražinti išmokėtą 12 305,70 Eur valstybės paramos sumą, teisėtumo.

Namų atnaujinimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, kad valstybės parama daugiabučiams namams atnaujinti teikiama ir jos administravimo išlaidos, taip pat lengvatinio kredito bendra metinių palūkanų dalis, viršijanti šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą lengvatinio kredito palūkanų dydį, padengiamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis ir (ar) ES fondų, ir (ar) kitomis teisėtai gautomis lėšomis.

Pagal Namų atnaujinimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalį šio straipsnio 1 dalyje nurodyto sprendimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo įgyvendinimą, vadovaudamasis butų ir kitų patalpų savininkų patvirtintu investicijų planu, organizuoja projekto administratorius, atlikdamas Statybos įstatyme nurodytas statytojo (užsakovo) pareigas.

Nuo 2018-01-20 iki 2018-12-29 galiojusios redakcijos Taisyklėse nustatyta, jog valstybės parama daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikiama pasirašius Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatytos formos Paramos sutartį, kurią pasirašo Programos įgyvendinimą administruojanti ir valstybės paramą teikianti BETA) ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto administratorius (toliau – Projekto administratorius) (6 punktas).

Šiuo metu galiojančios redakcijos Taisyklėse nustatyta, jog projektų įgyvendinimo priežiūrą, vadovaujantis Taisyklėmis ir Agentūros tvirtinamu procedūrų vadovu, vykdo Agentūra (91 punktas); projektų įgyvendinimo priežiūrą, be kita ko, sudaro Paramos sutarties sudarymas ir vykdymo kontrolė (92.2 papunktis); jeigu paaiškėja, jog projektas neįgyvendintas per Taisyklėse nustatytą projekto įgyvendinimo laikotarpį ir (ar) neįvykdytos Taisyklių 3 punkte nustatytos sąlygos, Agentūra priima sprendimą dėl išmokėtų ir (ar) permokėtų lėšų sugražinimo. Apie tai ji raštu praneša finansuotojui, jeigu suteiktas lengvatinis kreditas, Projekto administratoriui ir (ar) butų ir kitų patalpų savininkams, vykdančioms ūkinę veiklą. Projekto administratorius ir (ar) butų ar kitų patalpų savininkai, vykdančios ūkinę veiklą, privalo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pranešimo gavimo dienos pervesti Agentūros sprendime dėl išmokėtų ir (ar) permokėtų lėšų sugražinimo nurodytą sumą į Agentūros pranešime nurodytą sąskaitą. Per nustatytą laiką negrąžinta išmokėta ir (ar) permokėta suma iš Projekto administratoriaus ir (ar) butų ar kitų patalpų savininkų, vykdančių ūkinę veiklą, išieškoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka (97 punktas).

Iš pateikto teisinio reglamentavimo matyti, jog tuo atveju, jeigu projekto administratorius neįgyvendina projekto per Taisyklėse nustatytą terminą ir (ar) neįvykdo Taisyklių 3 punkte nustatytos sąlygos, Agentūra turi teisę priimti sprendimą dėl išmokėtų valstybės paramos lėšų susigražinimo.

Byloje nėra ginčo, kad pareiškėja, vadovaujantis Sutartimi ir jos pakeitimais (Susitarimu Nr. 1, Susitarimu Nr. 2), iki 2021-05-23 neįgyvendino projekto, bei, kad Projekto administratoriui buvo išmokėta valstybės parama – 12 305,70 Eur suma. Taigi, pareiškėjai, neįgyvendinus projekto, valstybės jai skirta parama turi būti grąžinta į valstybės biudžetą. Tuo tikslu Agentūros PET departamento direktorius priėmė 2023-11-30 įsakymą, kuriuo nustatė, jog Namu savininkams, atstovaujantiems pareiškėjos, per taisyklėse nustatytą terminą neįgyvendinusiems projekto, BETA direktoriaus įsakymu išmokėta valstybės parama (12 305,70 Eur suma) turi būti grąžinta į valstybės biudžetą. Šiuo įsakymu PET direktorius pavedė, be kita ko, Administravimo skyriaus specialistui išsiųsti registruotu paštu raštą dėl išmokėtos valstybės paramos susigražinimo.

Komisija, įvertinusi Rašto turinį, daro išvadą, kad jis savo turiniu yra informacinio pobūdžio raštas, kuriuo informuojama apie atsakovės priimtą sprendimą dėl išmokėtos valstybės paramos sugražinimą, taip pat prašoma pareiškėjos per 3 mėnesius nuo šio pranešimo gavimo dienos pervesti išmokėtą valstybės paramą į VIKSVA sąskaitą. Šiuo atveju Raštas pareiškėjai nesukelia teisinių pasekmių. Komisijos vertinimu pareiškėjai tiesiogines teises pasekmes sukelia PET direktoriaus 2023-11-30 įsakymas, kuriuo ir buvo nuspręsta iš Projekto administratoriaus susigražinti išmokėtą valstybės paramos sumą. Net jei ir būtų tenkinamas pareiškėjos skundo reikalavimas – panaikintas atsakovės Raštas, lieka galioti PET direktoriaus 2023-11-30 įsakymas ir juo nustatytas reikalavimas pareiškėjai grąžinti išmokėtą valstybės paramos sumą. Būtent šio įsakymo pagrindu atsakovė pareiškėjai išsiuntė pranešimą dėl išmokėtos valstybės paramos grąžinimo. Pati atsakovė atsiliepime, be kita ko, pasisakė, jog rengiant PET direktoriaus 2023-11-30 įsakymą padaryta techninė klaida, vietoje Taisyklių 97 punkto įrašytas senos redakcijos Taisyklių 85 punktas, įsakymo turiniui įtakos neturi ir tikslų nekeičia, reikalavimas grąžinti 12 305,70 Eur dydžio valstybės paramą į valstybės biudžetą lieka galiojantis.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 5 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta, jog Komisija ir jos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) dėl centrinių ir teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje priimtų individualių

administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. To paties įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog į Komisiją ar jos teritorinį padalinį jų kompetencijai priskirtais klausimais turi teisę kreiptis asmenys, taip pat viešojo administravimo subjektai, manantys, kad jų teisės yra pažeistos.

Komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina Komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktą).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje yra nurodęs, kad tai, ar dėl akto arba sprendimo galima paduoti skundą, lemia ne jo forma, o turinys. Dėl šios priežasties, kiekvienu atveju vertinama, ar skundžiamas aktas turi įtakos suinteresuoto asmens teisei padėčiai (žr. pvz., LVAT 2015-02-11 nutartį administracinėje byloje Nr. AS³²⁸-438/2015).

Skundas administraciniam teismui (analogiškai – ir Komisijai) negali būti teikiamas dėl: tarpinių viešojo administravimo subjekto priimamų dokumentų, kuriais siekiama parengti ar sudaryti prielaidas priimti galutinį sprendimą; informacinio, aiškinamojo ar rekomendacinio pobūdžio dokumentų, kuriuose nėra pareiškėjui skirtų viešojo administravimo subjekto patvarkymų (įpareigojimų) (žr. pvz., LVAT 2015-11-04 nutartį administracinėje byloje Nr. AS-1273-756/2015). Be kita ko, kai akivaizdu, kad skundžiamas aktas teisinių pasekmių nesukelia ir jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą priėmus nagrinėti administracinę bylą galima nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams (analogiškai – ir Komisijai), kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų teismas (analogiškai – ir Komisija) asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmiškas (žr., pvz., LVAT 2010-10-22 nutartį administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-560/2010).

Sistemiškai vertinant išdėstytas teisės aktų nuostatas bei LVAT praktiką, galima teigti, jog į Komisiją asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisesines pasekmes sukeliančių individualių teisės aktų (administracinių sprendimų), priimtų viešojo administravimo srityje. Skundai, kuriuose prašoma panaikinti kitokio pobūdžio viešojo administravimo subjekto priimtus dokumentus, yra nepriskirtini Komisijos kompetencijai ir Komisija jų nenagrinėja, o priėmus nagrinėti – priimamas sprendimas bylą nutraukti.

Skundžiamas Raštas nelaikytinas administraciniu sprendimu, savaime sukeliančiu pareiškėjai teisesines pasekmes ir jis negali būti administracinio ginčo Komisijoje objektu. Kadangi Komisija nekompetentinga nagrinėti skundus dėl teisinių pasekmių nesukeliančių administracinių sprendimų, administracinė byla dėl Agentūros Rašto panaikinimo nutrauktina.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

bylą nutraukti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Mindaugas Siaurys

Komisijos nariai

Inga Lipnickienė

Remigijus Kalašnykas